

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 284/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, FELIX NEUPAUER & PARTNERS, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 64 Er 1481/2015-68, Ex 2219/15 z 9. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDACTED]
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2016 doručená sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 64 Er 1481/2015-68, Ex 2219/15 z 9. februára 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je v postavení povinnej účastníčkou exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 64 Er 1481/2015 a povereným súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ] pod č. Ex 2219/15 o vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 358 818,49 € s príslušenstvom.

Sťažovateľke bolo 3. decembra 2015 doručené upovedomenie o začatí exekúcie a v zákonnej lehote 16. decembra 2015 sťažovateľka doručila súdnemu exekútorovi námietky proti exekúcii a trovám exekúcie, ktoré súdny exekútor v deň, kedy mu boli doručené, postúpil okresnému súdu. Okresný súd o námietkach sťažovateľky rozhodol prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením z 18. decembra 2015 tak, že námietky sťažovateľky zamietol.

Sťažovateľka v zákonnej lehote 13. januára 2016 podala okresnému súdu odvolanie proti jeho uzneseniu z 18. decembra 2015 vydanému vyšším súdnym úradníkom a 15. januára 2016 doručila súdnemu exekútorovi návrh na zastavenie a odklad exekúcie.

Okresný súd napadnutým uznesením z 9. februára 2016 (rozhodujúc zákonným sudcom) zamietol námietky sťažovateľky proti exekúcii, námietky proti trovám exekúcie a návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie a nepovolil odklad exekúcie.

Podľa sťažovateľky k porušeniu ňou označených práv napadnutým uznesením okresného súdu došlo tým, že okresný súd ani súdny exekútor jej nedoručovali vyjadrenie oprávneného k jej námietkam proti exekúcii a trovám exekúcie (doručené okresnému súdu 16. decembra 2015) a vyjadrenie oprávneného k jej návrhu na zastavenie a odklad exekúcie

(doručené okresnému súdu 2. februára 2016), a tým nemala možnosť sa s týmito vyjadreniami oboznámiť a zaujať k nim stanovisko. Sťažovateľka vo svojej argumentácii poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a aj na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, ktoré v nedoručení vyjadrenia protistrany účastníkovi konania ustálili odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľka namieta porušenie svojich práv aj „*expresnou*“ rýchlosťou rozhodovania okresného súdu v danej exekučnej veci, ktorá (vzhľadom na neposkytnutie možnosti sťažovateľke vyjadriť sa k vyjadreniam oprávneného, ako aj vzhľadom na podľa sťažovateľky krátky čas na dôsledné posúdenie veci) bola na ujmu kvality rozhodnutí okresného súdu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„I. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 64 Er 1481/2015-68, Ex 2219/15 zo dňa 09.02.2016 vo výrokoch I., II. a IV. došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, a na spravodlivý súdny proces v zmysle článkov 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 64Er 1481/2015-68, Ex 2219/15 zo dňa 09.02,2016 vo výrokoch I., III. a IV. sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

III. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu vydaným v exekučnom konaní, ktorým boli zamietnuté jej námietky ako povinnej v exekučnom konaní proti exekúcii a trovám exekúcie a zároveň bol zamietnutý aj jej návrh na zastavenie exekúcie a nebol povolený ňou navrhovaný odklad exekúcie.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd pre posúdenie opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie okresného súdu.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich práv uznesením okresného súdu tým, že jej okresný súd (ani súdny exekútor) nedoručoval vyjadrenie oprávneného v exekúcii k jej námietkam a vyjadrenie k jej návrhu na zastavenie a odklad exekúcie, ako aj neprimeranou rýchlosťou rozhodovania okresného súdu na úkor kvality rozhodovania.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľka poukázala na judikatúru najvyššieho súdu a aj na rozhodnutie ESĽP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike.

Sťažovateľka v sťažnosti neuviedla žiadne vecné argumenty, ktorými by spochybňovala samotnú ústavnú konformnosť záverov okresného súdu v napadnutom uznesení, a svoju argumentáciu obmedzila na tvrdené porušenie jej práv tým, že jej okresný súd (ani súdny exekútor) nedoručoval vyjadrenia oprávneného, a tým jej neumožnil vyjadriť sa k nim. Sťažovateľka v podstate namieta v celosti kvalitu uznesenia okresného súdu (bez konkretizácie, v čom vidí jej vecnú nesprávnosť) vyvolanú podľa nej „*expresnou*“ rýchlosťou rozhodovania okresného súdu v danej veci bez poskytnutia možnosti sťažovateľke vyjadriť sa k vyjadreniam oprávneného.

Ústavný súd opakovane judikoval, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, je teda – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04).

Ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie je osobitným druhom občianskeho súdneho konania, v ktorom všeobecný súd už nerozhoduje o sporných nárokoch účastníkov, ale v rámci svojich rozhodovacích právomocí len posudzuje splnenie podmienok pre nútený výkon exekučného titulu, ktorým bolo v danom prípade právoplatné súdne rozhodnutie o povinnosti sťažovateľky. Exekučné konanie už nie je sporovým konaním, ale ide o konanie, v ktorom sa realizuje nútený výkon v danom prípade už právoplatného súdneho rozhodnutia vydaného v sporovom konaní plne sa spravujúcim zásadou kontradiktórnosti a rovnosti zbraní účastníkov. Zásada kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní je v exekučnom konaní ako nesorovom konaní značne oslabená, a to osobitne ak exekučný súd (aj vzhľadom na obsah námietok sťažovateľky a jej návrh na zastavenie a odklad exekúcie) nevykonával žiadne dôkazy, nezisťoval žiadne nové skutočnosti a jeho rozhodovacia činnosť sa obmedzila len na posúdenie materiálnej vykonateľnosti

exekučného titulu. Preto pokiaľ sťažovateľka v podstatnej časti svojich námietok proti exekúcii, ako aj návrhu na zastavenie a odklad exekúcie namieta materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu argumentujúc nesprávnymi závermi všeobecných súdov v samotnom súdnom rozhodnutí, ktoré je exekučným titulom a nedostatočnou identifikáciou sťažovateľky v exekučnom titule, a k týmto tvrdeniam sťažovateľky sa bez výzvy okresného súdu vyjadril povinný, v posudzovanom prípade neobstojí námietka sťažovateľky o rozpornosti napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu s judikatúrou najvyššieho súdu a ESLP.

Ústavný súd napriek rozsahu sťažostnej argumentácie sťažovateľky pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadiska ústavnej udržateľnosti jeho meritórnych záverov a z hľadiska ich dostatočného odôvodnenia v príčinnej súvislosti s namietaným porušením sťažovateľkou označených práv a konštatuje, že okresný súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci a svoje závery dostatočne odôvodnil, keď uviedol:

„Exekučné konanie prebieha na základe exekučného titulu – rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. k. 25 Cb 234/2002-456 zo dňa 05. 09. 2014 v spojení rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 37/2015-507 zo dňa 23. 09. 2015, ktoré nadobudlo vo vyhovujúcej časti vo veci samej a vo výroku o náhrade trov konania Štátu právoplatnosť dňa 29. 10. 2015 a vykonateľnosť dňa 03. 11. 2015. Uvedeným rozhodnutím bola povinnému uložená povinnosť uhradiť pohľadávku v lehote 3 dní v sume 358.818,496, s 8,76 % úrokom z omeškania z istiny ročne od 23. 12. 2004 do 24. 9. 2008 a 14,50 % úrokom z omeškania z istiny ročne od 25. 09. 2008 do zaplatenia. Vymáhané pohľadávka vyplývajúca z exekučného titulu nebola doposiaľ uhradená. Exekučné konanie sa začalo dňa 16. 11. 2015 podaním návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. ...

Povinný spochybnil materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu. Podstatou jeho námietok je, že označenie povinného v exekučnom titule neobsahuje identifikačné číslo povinného, čo má za následok nedostatok materiálnej vykonateľnosti tohto exekučného titulu. ...

Označenie účastníkov v konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 Cb/234/2002 (v ktorom bol vydaný exekučný titul) obsahovalo obchodné meno,

právnú formu, sídlo účastníka konania, a identifikačné číslo. Takto boli účastníci označení aj v návrhu na vykonanie exekúcie. Vadou spočívajúcou v neoznačení odporcu (povinného) v prvostupňovom rozhodnutí identifikačným číslom, však nevznikajú pochybnosti, že subjekt, ktorému bola exekučným titulom uložená povinnosť, je totožný s povinným označeným v návrhu na vykonanie exekúcie, vo vydanom poverení súdnemu exekútorovi zo 26. 11. 2015 i v upovedomení o začatí exekúcie z 03. 12. 2015 a je vylúčená akákoľvek možnosť ich objektívnej zámeny s inými osobami. Zo samotnej skutočnosti, že za obchodným menom povinného nebolo v exekučnom titule uvedené identifikačné číslo povinného, nevyplýva, že by vznikli pochybnosti o jeho identifikácii. (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 91/2012 zo dňa 28. júna 2012). ...

V exekučnom konaní sa súd v rámci podaných námietok zaoberá takými okolnosťami, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu a ktoré by mohli spôsobiť jeho nevykonateľnosť, bránili by jeho vymáhateľnosti, prípadne pre ktoré by bola exekúcia neprípustná. Predmetom skúmania v tomto štádiu konania nie sú okolnosti, za ktorých došlo k vydaniu exekučného titulu a ktoré nastali ešte pred vznikom exekučného titulu, pričom v čase podania návrhu, na základe ktorého bol exekučný titul následne vydaný, ich povinný neuvádzal. Okolnosti, ku ktorým dôjde ešte pred vydaním exekučného titulu, zásadne nemožno uplatniť, pretože povinný ich mal namietat' v pôvodnom konaní, v ktorom súd rozhoduje podľa stavu platného ku dňu vydania exekučného titulu. Ich relevancia sa končí vydaním vykonateľného rozhodnutia, ktoré sa stáva podkladom pre exekúciu. Inštitút námietok neslúži ako opravný prostriedok proti nesprávnym rozhodnutiam. Smeruje proti exekúcii, nie proti exekučnému titulu, resp. konaniu, ktoré predchádzalo jeho vydaniu. Súd skúma, či po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti alebo sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná.

V časti námietok povinného, že zo strany súdu došlo k porušeniu zákona, nakoľko oba súdy vychádzali pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia prejednávanej veci, tieto povinný nijako nešpecifikoval akým spôsobom mali byť porušené práva povinného, ani nekonkretizoval, v čom spočívalo nesprávne právne posúdenia prejednávanej veci a svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal. Navyše uvedené skutočnosti namietané povinným nie je oprávnený skúmať súd v exekučnom konaní. Nie je

v kompetencii súdu v exekučnom konaní posudzovať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, k tomuto rozhodnutiu mal možnosť povinný podať riadny opravný prostriedok príp. využiť ďalšie opravné prostriedky a týmto rozhodnutím je viazaný. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť, či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, ani naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu.“

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv uznesením okresného súdu, odmietol jej sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2016